

**AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE
SARAJEVO**

**OKVIRNI PLAN I FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE SARAJEVO
ZA PERIOD 2024 – 2026. GODINA**

SARAJEVO, JANUAR 2024. GODINE

Sadržaj

1. UVOD	3
2.OSNOVNI CILJEVI I ZADACI OKVIRNOG PLANA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA ...	4
3. FINANSIJSKI DIO OKVIRNOG PLANA	5
3.1. Plan prihoda i primitaka po izvorima i godinama	5
3.2. Plan rashoda i izdataka za period 2024 -2026. godina	8
4. OBJAŠNJENJE FINANSIJSKOG DIJELA PLANA.....	9
4.1. Plan prihoda.....	9
4.2. Plan rashoda i izdataka	11
4.3. Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda	12
A. UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE	12
B. TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE.....	16
5. IMPLEMENTACIJA PROJEKATA IZ DRUGIH IZVORA FINANSIRANJA	23

1. UVOD

Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo (u daljnjem tekstu Agencija) ustanovljena je na osnovu Zakona o vodama (Službene novine Federacije BiH, broj 70/06) (u daljnjem tekstu ZOV). Rješenjem o registraciji br. 065-0-Reg-07-003968 od 09.01.2008. godine upisana je u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu, MBS 65-05-0001-08. Osnivač Agencije je Federacija Bosne i Hercegovine.

Agencija je federalna javna ustanova odgovorna za upravljanje vodama na vodnom području rijeke Save na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine. Agencijom upravlja Upravni odbor od pet članova, kojeg - na prijedlog nadležnog ministarstva, a na osnovu provedenog konkursa - imenuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Kontrolu rada Agencije vrši tročlani Nadzorni odbor kojeg nakon provedenog konkursa, na prijedlog nadležnog ministarstva, također imenuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Agencijom upravlja direktor koji predstavlja i zastupa Agenciju. Direktora imenuje Upravni odbor uz saglasnost nadležnog ministarstva. Poslovi i zadaci Agencije utvrđeni su članovima 29, 155. i 156. ZOV-a.

Agencija je dužna usvojiti godišnji Plan i Finansijski plan, a u skladu s Članom 160. ZOV-a priprema i Okvirni plan i Finansijski plan Agencije za period od najmanje tri godine. Okvirni plan donosi Upravni odbor Agencije uz saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Osnovna polazišta za izradu Okvirnog plana su Zakon o vodama Federacije BiH, međunarodni sporazumi, konvencije i ugovori u sektoru voda koje je Bosna i Hercegovina ratificirala, sporazumi koje je potpisala Federacija Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a odnose se na sektor vodoprivrede, kao i Strategija upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine (2010-2022), Federalna strategija zaštite okoliša (2022-2032.), čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032), Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027), Prijedlog Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029) i dr.

Prvi Okvirni plan Agencija je pripremila 2008. godine, a obuhvatio je period 2009-2011. godina. Podloge za pripremu Okvirnog plana su analitički i subanalitički podložne velikim rizicima i značajnom stepenu neizvjesnosti. S obzirom na to da je odavno u pripremi novi Zakon o vodama, novi Pravilnik o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada - nepoznato je kada će doći do usvajanja i primjene ovih zakonskih i podzakonskih akata. S obzirom na to da je FM PViŠ dalo u javnu raspravu Izmjenu Odluke o visini posebnih vodnih naknada, očekivan je porast prihoda po osnovu PVN za korištenje vode za proizvodnju električne energije, jer se predmetnom izmjenom Odluke planira povećati PVN. S obzirom na to da je veći broj nepoznanica - u trenutku donošenja Okvirnog plana nepoznat je ishod donošenja nabrojanih akata - teško je napraviti estimaciju proračuna (planiranih prihoda) za naredne tri godine jer će svaki ovaj dokument po usvajanju imati utjecaj na izmjene visine prihoda ostvarenih po osnovu vodnih naknada.

S druge strane, odavno je u pripremi donošenje Zakona o porezu na dohodak, kao i donošenje seta novih zakona o doprinosima. Svaki ovaj novi akt, kao i nepredvidiva stopa inflacije,

značajno će uticati na rashodovnu stranu Plana i Finansijskog plana Agencije. Također treba imati u vidu činjenicu da su zbog globalne ekonomske situacije i stanja na tržištu generalno svi troškovi održavanja (zaštitnih vodnih objekata, hidrološkog monitoringa, ISV-a, prognoznih modela itd.) značajno povećani.

S obzirom na sve navedeno, očekivati je da će godišnji planovi imati određena odstupanja od Okvirnog plana.

Planirano je povećanje stavke plana za plaće i doprinose zaposlenika iz jednostavnog razloga što je u Agenciji za vodno područje rijeke Save neophodno i urgentno primiti još najmanje 10 zaposlenika u gotovo svim sektorima. Nedostatak ljudi ozbiljno ugrožava kvalitetno poslovanje unutar Agencije. Značajan broj zaposlenika Agencije koji je otišao u penziju posljednjih godina nije zamijenjen novim. Po dobijanju potrebnih saglasnosti za prijem, Agencija će morati primiti nove uposlenike. U idealnim uvjetima broj novih radnika koji bi trebao biti zaposlen je i do 20.

2.OSNOVNI CILJEVI I ZADACI OKVIRNOG PLANA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA

Okvirni trogodišnji plan trebao bi osigurati postizanje određenih ciljeva i provođenje zadataka definiranih u ZOV-u. To se posebno odnosi na zadatke definirane u članovima 29. i 156. ZOV-a. Osnovni ciljevi za ovaj planski period su:

- provođenje ciljeva Strategije upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine (2010-2022) te Federalne strategije zaštite okoliša (2022-2032.), čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032);
- provođenje mjera Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027);
- provođenje mjera Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029);
- priprema izrade Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2028-2033);
- održavanje i sanacija postojećih zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu s programom mjera i raspoloživim sredstvima;
- izgradnja zaštitnih vodnih objekata na područjima ugroženim poplavama prema prioritetima datim u planskim dokumentima;
- povećanje stepena sigurnosti odbrane od poplava na vodotocima I kategorije;
- provođenje monitoringa kvaliteta i kvantiteta voda po programu monitoringa;
- razvoj, održavanje i unapređenje Informacionog sistema voda u skladu sa ZOV-om, Pravilnikom o uspostavi ISV-a i internim aktima;
- razvoj, održavanje i unapređenje prognoznih modela kao dijela sistema za rano upozoravanje od poplava na vodnom području rijeke Save u Federacije BiH;
- izdavanje vodnih akata u skladu sa ZOV-om;
- promocija istraživačkog rada u oblasti voda;
- izrada podloga za pripremu podzakonskih akata;
- davanje stručnih mišljenja po zahtjevima za izdavanje vodnih akata iz nadležnosti kantonalnih ministarstava nadležnih za vode, te stručnih mišljenja sa stanovišta voda o dokumentima iz nadležnosti drugih federalnih i kantonalnih ministarstava koja zatraže ta tijela;
- davanje stručnih mišljenja u postupku izdavanja okolinskih dozvola;

- poduzimanje aktivnosti vezano za prikupljanje vodnih naknada i izvještavanja nadležnih institucija o stepenu izmirenja obaveza plaćanja vodnih naknada i dr.;
- realizacija projekata finansiranih iz vlastitih sredstava;
- realizacija projekata iz drugih izvora finansiranja (Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnih izvora finansiranja i dr.);
- učestvovanje u poslovima i zadacima vezano za ispunjavanje obaveza države u vezi s evropskim integracijama;
- učestvovanje imenovanih zaposlenika Agencije u radu međunarodnih komisija u kojima je Bosna i Hercegovina članica;
- Učestvovanje u poslovima i zadacima vezano za ispunjavanje obaveza po osnovu međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma, ugovora i konvencija te
- transparentno informiranje javnosti i podizanje javne svijesti u pogledu održivog korištenja voda, zaštite voda i zaštite vodenih ekosistema.

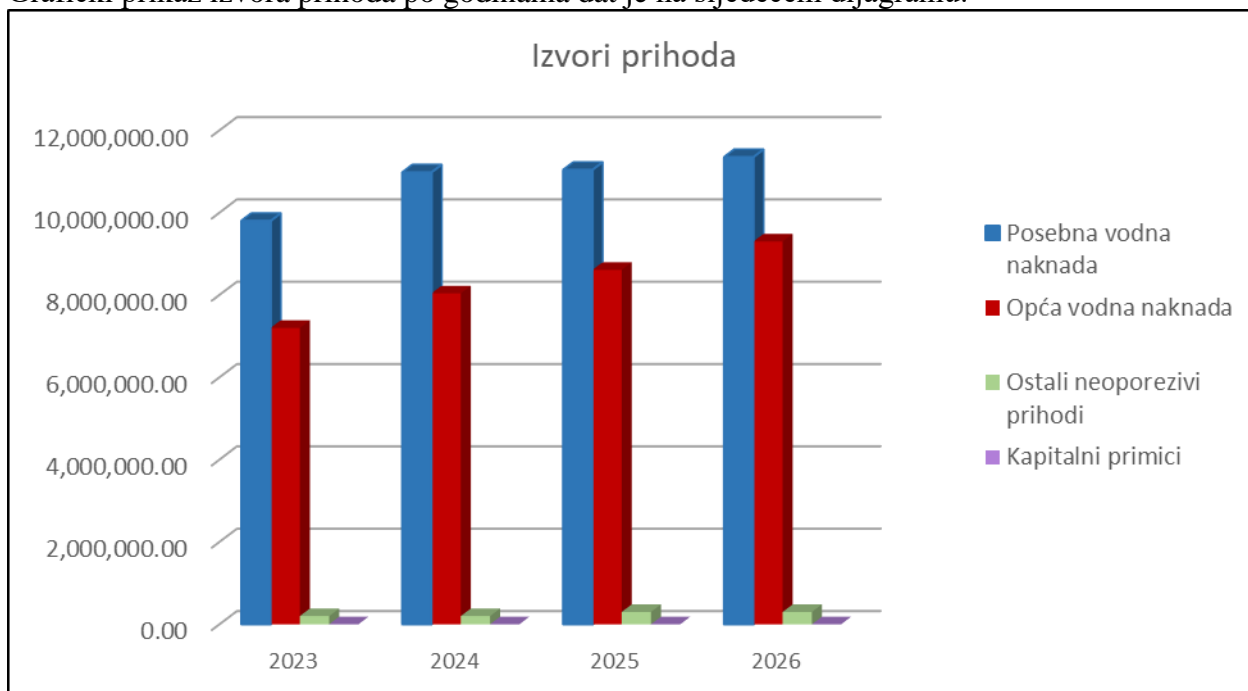
3. FINANSIJSKI DIO OKVIRNOG PLANA

3.1. Plan prihoda i primitaka po izvorima i godinama

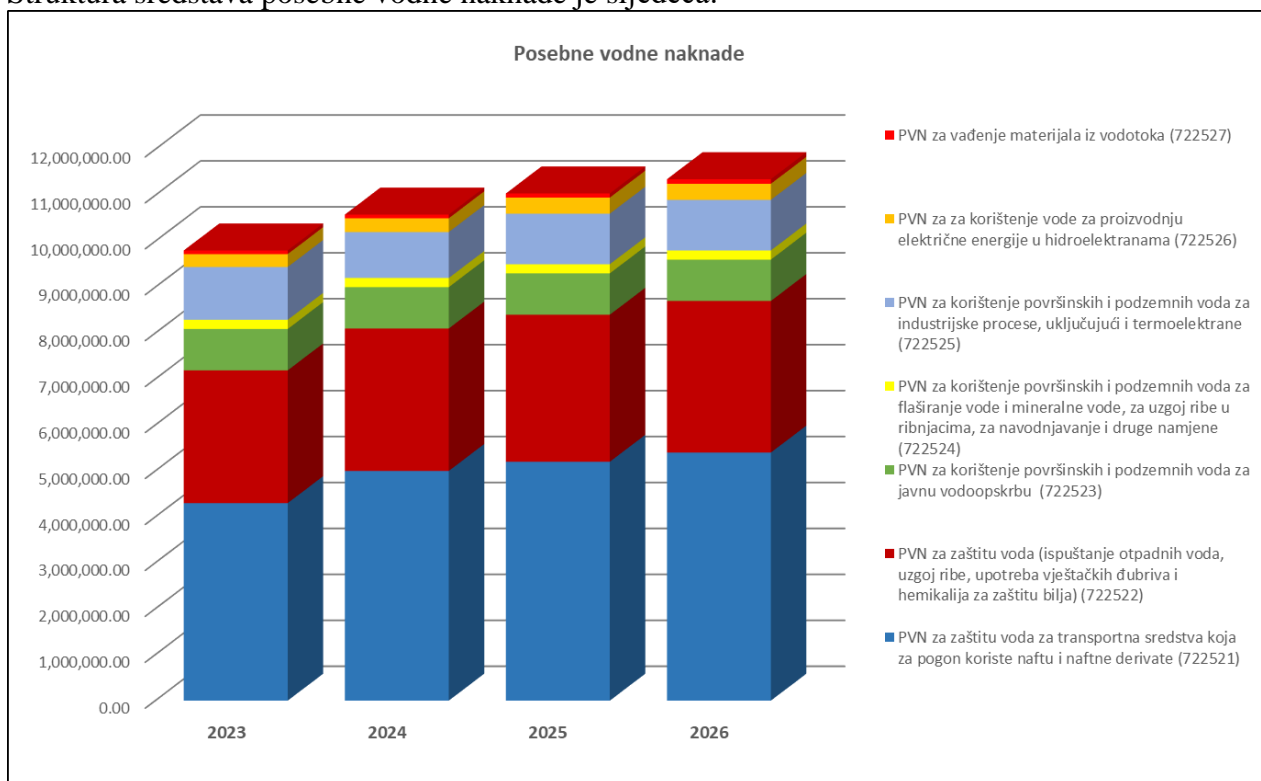
Red. Broj	EKON . KOD	IZVORI PRIHODA I PRIMITAKA	PLAN ZA 2023. GODINU (prema Okvirnom planu 2021-2023)	P L A N		
				2024.	2025.	2026.
1.	722520	VODNE NAKNADE	17.000.000,00	18.620.000,00	19.650.000,00	20.650.000,00
1.1.	722521	PVN za zaštitu voda za transportna sredstva koja za pogon koriste naftu i naftne derivate	4.300.000,00	5.000.000,00	5.200.000,00	5.400.000,00
1.2.	722522	PVN za zaštitu voda (ispuštanje otpadnih voda, uzgoj ribe, upotreba vještačkih đubriva i hemikalija za zaštitu bilja)	2.890.000,00	3.100.000,00	3.200.000,00	3.300.000,00
1.3.	722523	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za javno vodosnabdijevanje	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00
1.4.	722524	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za flaširanje vode i mineralne vode, za uzgoj ribe u ribnjacima, za navodnjavanje i druge namjene	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
1.5.	722525	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za industrijske procese, uključujući termoelektrane	1.150.000,00	1.000.000,00	1.100.000,00	1.100.000,00
1.6.	722526	PVN za korištenje vode za proizvodnju električne energije u hidroelektranama	280.000,00	300.000,00	350.000,00	350.000,00

Red. Broj	EKON . KOD	IZVORI PRIHODA I PRIMITAKA	PLAN ZA 2023. GODINU (prema Okvirnom planu 2021-2023)	PLAN		
				2024.	2025.	2026.
1.7.	722527	PVN za vađenje materijala iz vodotoka	80.000,00	80.000,00	90.000,00	100.000,00
1.8.	<u>722529</u>	Opća vodna naknada	7.200.000,00	8.040.000,00	8.610.000,00	9.300.000,00
2.		OSTALI NEPOREZNI PRIHODI	200.000,00	200.000,00	300.000,00	300.000,00
Ukupno prihodi (1+2):			17.200.000,00	18.820.000,00	19.950.000,00	20.950.000,00
3.		KAPITALNI PRIMICI	-	-	-	-
3.1	814300	Primici od domaćeg zaduživanja (kredit)	-	-	-	-
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (1+2+3):			17.200.000,00	18.820.000,00	19.950.000,00	20.950.000,00

Grafički prikaz izvora prihoda po godinama dat je na sljedećem dijagramu:

Struktura sredstava posebne vodne naknade je sljedeća:

3.2. Plan rashoda i izdataka za period 2024 -2026. godina

Red. broj	EKONOMSKI KOD	PLAN RASHODA I IZDATAKA	PLAN ZA 2023. GODINU (prema Okvirnom planu 2021-2023)	PLAN		
				2024.	2025.	2026.
1.	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.870.000,00	4.800.000,00	4.800.000,00	5.000.000,00
2.	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	400.000,00	630.000,00	630.000,00	660.000,00
3.	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.950.000,00	1.950.000,00	2.000.000,00	2.200.000,00
4.	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	9.330.000,00	10.510.000,00	11.590.000,00	12.160.000,00
	614234	Isplata stipendija	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	614819	Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda	9.310.000,00	10.490.000,00	11.570.000,00	12.140.000,00
5.	616000	Izdaci za kamate	100.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
6.		Tekuća rezerva	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
Ukupni rashodi (1+2+3+4+5+6):			15.950.000,00	18.220.000,00	19.350.000,00	20.350.000,00
7.	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00
8.	823000	Otplata kredita	850.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
UKUPNO RASHODI I IZDACI: (1+2+3+4+5+6+7+8):			17.200.000,00	18.820.000,00	19.950.000,00	20.950.000,00

614819 – OSTALI TEKUĆI RASHODI – RASHODI SEKTORA VODA

STAVKA PLAN A	EKONOMSKI KOD	NAMJENA USMJERAVANJA TEKUĆIH RASHODA	PLAN		
			2024.	2025.	2026.
	614819	OSTALI TEKUĆI RASHODI – RASHODI SEKTORA VODA	10.490.000,00	11.570.000,00	12.140.000,00
A	6148191	UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE	2.945.500,00	2.815,500,00	1.925.500,00

B	6148192	TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE	7.544.500,00	8.754.500,00	10.214.500,00
UKUPNO (A+B):			10.490.000,00	11.570.000,00	12.140.000,00
A	6148191	UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE	2.945.500,00	2.815,500,00	1.925.500,00
A1.	61481911	IZRADA STRATEŠKO-PLANSKE DOKUMENTACIJE	1.600.000,00	1.400.000,00	580.000,00
A2.	61481912	MONITORING VODA	890.000,00	960.000,00	890.000,00
A3.	61481913	INFORMACIONI SISTEM VODA (ISV)	455.500,00	455.500,00	455.500,00
B.	6148192	TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE	7.544.500,00	8.754.500,00	10.214.500,00
B1.	61481921	ZAŠTITNI VODNI OBJEKTI U VLASNIŠTVU FEDERACIJE BiH	2.480.500,00	2.480.500,00	2.480.500,00
B2.	61481922	PREVENTIVNE AKTIVNOSTI I RADOVI ODBRANE OD POPLAVA NA POVRŠINSKIM VODAMA I. KATEGORIJE	4.864.000,00	6.074.000,00	7.534.000,00
B3.	61481923	STRUČNE USLUGE NA REALIZACIJI POSLOVA AGENCIJE	200.000,00	200.000,00	200.000,00

4. OBJAŠNJENJE FINANSIJSKOG DIJELA PLANA

4.1. Plan prihoda

Vodne naknade predstavljaju osnovni vlastiti izvor prihoda sektora voda Federacije BiH. Način obračuna i plaćanja vodnih naknada uređen je sljedećim propisima:

- Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 70/06),
- Odlukom o visini posebnih vodnih naknada (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 46/07 i 10/14),
- Pravilnikom o načinu obračuna, postupku i rokovima za obračun i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza po osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 97/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16).

Vodne naknade su:

- Opća vodna naknada i
- Posebne vodne naknade

Opću vodnu naknadu plaćaju sva pravna i fizička lica registrirana za obavljanje djelatnosti u visini od 0,5% neto-plaće zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno i određeno vrijeme zajedno sa isplatom plaća.

Opća vodna naknada plaća se i na neto-primanja po osnovu obavljanja samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada. Plaćanje opće vodne naknade vrši se zajedno sa isplatom primanja koja se isplaćuju u visini 0,5% primanja koje se isplaćuje (ugovor o djelu, ugovor po osnovu obavljanja povremenih ili privremenih poslova, komisije, upravni i nadzorni odbori i dr.).

Posebne vodne naknade (PVN) su:

- **PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda** koja obuhvata zahvatanje vode za: javno vodosnabdijevanje, flaširanje vode, navodnjavanje, uzgoj ribe u ribnjacima, industrijske procese i druge namjene. Osnovica za plaćanje je m^3 zahvaćene vode. Visina vodne naknade iznosi 0,01 KM/ m^3 za javno vodosnabdijevanje, 2,00 KM/ m^3 za flaširanje, 0,002 KM/ m^3 za navodnjavanje te za industrijske procese 0,03 KM/ m^3 .
- **PVN za korištenje vode za proizvodnju električne energije hidroenergijom** obračunava se po kWh proizvedene električne energije u visini 0,001 KM/kWh.
- **PVN za zaštitu voda** plaćaju zagađivači voda. Obračunava se i plaća na osnovu količine zagađenja izražene preko ekvivalentnog broja stanovnika (EBS). Jedan ekvivalentni stanovnik (ES) iznosi 2,00 KM.
- **PVN za vađenje materijala iz vodotoka.** Osnovica za obračunavanje i predstavlja m^3 izvađenog materijala iz vodotoka u visini od minimalno 1,50 KM/ m^3 .

Vodne naknade se uplaćuju na račun javnih prihoda kantona i s tog računa se raspodjeljuju korisnicima u skladu sa Članom 177. ZOV-a:

- a) budžetima kantona 45%,
- b) nadležnoj agenciji za vode 40% i
- c) Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 15%.

U Planu prihoda i izdataka za period 2024-2026. godina data je procjena prihoda Agencije (40%) od vodnih naknada u naredne tri godine. Procjena je izvršena na bazi ostvarenja prihoda od vodnih naknada u prethodnim godinama.

Prikupljanje vodnih naknada

U skladu sa članom 156. stav (1) tačka 16. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija je nadležna za preduzimanje aktivnosti vezano za prikupljanje vodnih naknada. Shodno tome vode se evidencije o obveznicima plaćanja vodnih naknada, daju uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja, vrši kontrola u okviru datih nadležnosti, izvještavaju nadležne institucije o stepenu izmirenja obaveza i dr.

U svrhu praćenja stanja naplate vodnih naknada uspostavljen je softverski program evidencije obveznika s podacima o obračunatim i plaćenim iznosima vodnih naknada. Program je softverski uvezan s kantonalnim trezorima iz kojih se dostavljaju podaci o uplatama vodnih naknada. Uspostavljena je kartica obveznika s količinama koje su osnovica za plaćanje i iznosi plaćenih vodnih naknada. Osim finansijskih pokazatelja o plaćanju vodnih naknada, program daje izvještaje o količinama zahvaćene vode, flaširanim količinama vode, količine produciranog zagađenja izraženog u EBS, proizvedene električne energije, izvađenog materijala iz vodotoka, količini prodate ribe i dr. Naravno, podaci se odnose na obveznike s područja koje pripada Agenciji.

4.2. Plan rashoda i izdataka

Korištenje sredstava vodnih naknada koje oprihoduje Agencija određeno je članom 178. stav (1) Zakona o vodama, i to na finansiranje:

- poslova i zadataka iz člana 29. i 156. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine,
- održavanja zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine,
- drugih poslova i aktivnosti koje su Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine povjerene Agenciji i
- troškova rada i poslovanja Agencije.

U skladu s navedenim odredbama Zakona o vodama sačinjen je Plan rashoda i izdataka Agencije za period 2024-2026. godina. Plan rashoda i izdataka prilagođen je metodologiji rashoda i izdataka prema Zakonu o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine i podzakonskim aktima navedenog zakona.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Na dan 31.10.2023. godine u Agenciji je zaposleno 75 radnika. U strukturi zaposlenih, 65 radnika je sa VSS, 1 radnik sa VŠS, 1 radnik sa VKV, 6 radnika sa SSS, 2 radnika sa NK. Zbog potrebe prijema novih radnika koja se ukazala zbog odlaska određenog broja radnika u penziju, a na njihovo radno mjesto još niko nije primljen, kao i zbog povećanja obima posla, po Pravilniku o radu, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta - izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih u 2024. godini su uvećane za 930.000,00 KM u odnosu na 2023. godinu. Na istom nivou, plaće i naknade troškova zaposlenih, bit će planirane i za 2025. godinu. Za 2026. godinu, planirano je da izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih budu uvećani za 1.130.000,00 KM.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge planirani su prema ostvarenim troškovima koje je Agencija imala u prethodnom periodu. Godišnjim planovima bit će uređena analitička razrada ovih troškova. Ovi troškovi i izdaci predstavljaju sve potrebne troškove za rad i poslovanje Agencije (potrošni i drugi materijal za rad Laboratorije za vode, putni troškovi, izdaci za energiju, telefonske i poštanske usluge, komunalne usluge, kancelarijski materijal, goriva i maziva, iznajmljivanje prostora, usluge održavanja opreme i vozila, osiguranja opreme i zaposlenika, naknade za rad Upravnog i Nadzornog odbora Agencije, stručne usluge, izdavanje časopisa "Voda i mi" i dr).

Rashodi i izdaci otplate kredita

Agencija je kreditno zadužena po kreditu Svjetske banke, koji se odnosi na dio iskorištenog kredita od 20.000.000,00 USD za finansiranje „Urgentnih radova na sanaciji vodovoda i kanalizacije u Federaciji BiH“ u periodu od 1996. do 1998. godine. Kredit je u USD, a anuiteti su polugodišnji u ukupnom iznosu 94.010,52 USD. Dospijeće posljednjeg anuiteta predviđeno je za 01. 10. 2035. godine. Godišnja obaveza po ovom kreditu s kamatama za 2022. godinu iznosila je 196.397,14 KM. Ukupan kredit s kamatama za iduće tri godine iznosio bi 304.770,33 USD. Zbog fluktuacije dolara nije moguća tačna procjena iznosa u konvertibilnim markama.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Planirana sredstva za nabavku stalnih sredstava bit će usmjerena na znavljanje opreme za potrebe odbrane od poplava, vodomjernih stanica za potrebe monitoringa voda, nabavku opreme za laboratoriju, znavljanje vozila i računarske opreme te druge opreme potrebne za rad i poslovanje Agencije.

Kontni plan za budžete i budžetske korisnike nije prilagođen osnovnim poslovima i zadacima Agencije pa je konto 614819 - Ostali tekući rashodi - razrađen za potrebe planiranih radova i aktivnosti Agencije koji su nazvani Rashodi sektora voda. Kako se radi o osnovnim zadacima i aktivnostima određenim Zakonom o vodama, u nastavku su detaljnija obrazloženja usmjeravanja sredstava u ove namjene.

4.3. Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda

A. UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE

A. 1. IZRADA STRATEŠKO-PLANSKE DOKUMENTACIJE

Priprema i implementacija Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine

U skladu sa članovima 25. i 156. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, s ciljem provedbe Strategije upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine (2010-2022), Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo je 2021. godine pripremila Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027).

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na 331. sjednici, održanoj 15. 09. 2022. godine, donijela Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027).

Odluka o donošenju Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027) objavljena je u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine, broj 75/22. Odluka je donesena na prijedlog Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Stavom IV Odluke propisano je da su institucije i pravna lica, obavezana Planom upravljanja vodama za izvršenje Programa mjera iz člana 26. Zakona o vodama, dužni da na zahtjev Agencije za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine dostavljaju sve podatke i informacije potrebne u svrhu izrade dvogodišnjih izvještaja o provođenju programa mjera. Agencija prikuplja podatke, priprema i podnosi Izvještaj Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, koje izvještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine, a Vlada Federacije svake dvije godine izvještava Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o provođenju programa mjera.

U skladu s pomenutom Odlukom, u periodu važenja Okvirnog plana, Agencija će pripremiti izvještaje o realizaciji Programa mjera Plana upravljanja za 2022. i 2023, kao i za 2024. i 2025. godinu te ih dostaviti Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

U 2024. godini Agencija će nastaviti aktivnosti na izradi: Studije procjene tereta zagađenja vodnih resursa koji potiču s deponija krutog otpada na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH i ihtioloških istraživanja na slivu rijeke Save u Federaciji BiH. Također, u periodu 2024-2025. Agencija će započeti i aktivnosti na ažuriranju Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2022-2027), odnosno izradi plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH za period 2028-2033. te napraviti radni plan i rokove za pripremu i usvajanje plana upravljanja, a sve u skladu s rokovima definiranim Zakonom o vodama Federacije BiH.

Implementacija Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine

U prethodnom periodu, u skladu s odredbama Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 26/09) te urađene preliminarne procjene poplavnih rizika na vodnom području rijeke Save u sklopu koje su definirana područja s mogućim rizikom od poplava, izrađene su mape opasnosti i mapa rizika od poplava. Ova aktivnost je realizirana u okviru jedinstvenog WBIF projekta Izrada mapa opasnosti i mapa rizika od poplava u Bosni i Hercegovini. Projekat je završen krajem 2020. godine.

Nakon izrade mapa opasnosti i mapa rizika od poplava, sredinom septembra 2020. godine započela je izrada prvog Plana upravljanja poplavnim rizikom za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH. Treba napomenuti da su sredstva za izradu ovog plana na nivou cijele Bosne i Hercegovine osigurana u okviru pretpristupnog fonda EU IPA II 2016. Kao osnova za izradu Nacrta plana upravljanja poplavnim rizikom, osim preliminarne procjene i mapa opasnosti i rizika od poplava, korišteni su međunarodni planovi upravljanja poplavnim rizikom urađeni za rijeku Dunav i Savu.

Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2010-2022) - kao osnovni dugoročni strateški dokument kojim se utvrđuje vizija, misija, ciljevi i zadaci politike upravljanja vodama u Federaciji BiH - usvojena je u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 5. vanrednoj sjednici, održanoj 20. 12. 2011. godine.

Za segment zaštite od voda, kao strateški cilj izdvojeno je smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama kojem su pridruženi operativni ciljevi koji se, između ostalog, odnose i na samu izradu i donošenje planova za zaštitu od štetnog djelovanja voda. Najveći udio potrebnih ulaganja za dostizanje ovog strateškog cilja odnosi se na realizaciju strukturnih mjera, odnosno na obnovu i sanaciju postojećih te izgradnju i održavanje novih sistema zaštitnih vodnih objekata s ciljem povećanja sigurnosti odbrane od poplava.

Strukturne mjere za odbranu od poplava skupe su investicije. To su građevinske mjere tehničke prirode i uključuju, naprimjer, izgradnju nasipa ili retenzionih bazena. Implementacijom ovih mjera izravno se mijenjaju hidrološki i geomorfološki procesi unutar riječnih slivova i poplavnih područja, kao i struktura cjelokupnih riječnih ekosistema.

Direktiva o procjeni i upravljanju poplavnim rizikom 2007/60/EC (Direktiva o poplavama), koja je najvećim dijelom transponirana u zakonodavstvo Federacije BiH, stavlja naglasak na nestrukturne mjere koje uključuju širok raspon administrativnih i netehničkih mjera (prevencija i pripravnosti).

Ciljevi upravljanja rizikom od poplava oslonjeni su na načela upostavljena zakonskim okvirom i strateškim dokumentima u Federaciji BiH. Tokom procesa definiranja ciljeva za upravljanje

rizikom od poplava, razmatrani su također i međunarodni Planovi upravljanja poplavnim rizikom za Savu i Dunav.

U ciljevima upravljanja vodama definiranim u Zakonu o vodama Federacije BiH (Čl. 22) između ostalog se naglašava i „umanjenje šteta prouzrokovanih raznim štetnim djelovanjem voda“.

Strategijom upravljanja vodama Federacije BiH postavljen je strateški cilj „Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama“.

Potrebno je istaknuti i Federalnu strategiju zaštite okoliša (2022-2032) - čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032) - koja je također prepoznala važnost ove oblasti i u skladu s tim unutar strateškog cilja 1 izdvojila prioritet: Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanjem klimatskim promjenama.

Pregledom zahtjeva svih relevantnih strateških dokumenata, kao i zakonskog okvira FBiH, a ujedno imajući fokus na efikasnom upravljanju poplavnim rizicima, ovim planom usvojena su 4 cilja upravljanja rizikom od poplava:

1. izbjegavanje novih rizika od poplava,
2. smanjenje postojećih rizika od poplava za vrijeme i nakon poplava,
3. jačanje otpornosti i
4. jačanje svijesti o rizicima od poplava.

Prilikom provođenja svih mjera i ispunjavanja ciljeva PURP-a potrebno je pridržavati se principa solidarnosti. Odnosno, potiče se pravična podjela odgovornosti kad se o mjerama - u pogledu upravljanja poplavnim rizicima duž vodotoka - odlučuje zajednički za zajedničko dobro.

Definirani ciljevi promoviraju i trebaju osigurati zaštitu zdravlja, okoliša, kulturne baštine, privrednih i društveno važnih aktivnosti. Kako bi se mogao pratiti napredak u implementaciji Plana, ciljevi moraju biti mjerljivi u najvećoj mogućoj mjeri. Dakle, potrebno je bilo odabrati efikasan način povezivanja mjera s ciljevima, koji osigurava praćenje napretka dostizanja ciljeva u implementaciji Plana.

Prema preporukama Direktive o poplavama, svaka predložena mjera koja proizlazi iz definiranih ciljeva i prioriteta dodijeljena je unaprijed definiranoj kategoriji-vrsti mjere, što će olakšati proces procjene implementacije Plana, ako ne u ovom ciklusu, onda će bar stvoriti osnovu za uspostavljanje realnih preduvjeta za implementaciju ovih principa u sljedećem ciklusu.

Nacrt plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029) je završen te nakon uspješno provedenih javnih konsultacija, zajedno s popunjenom Izjavom o fiskalnoj procjeni uticaja predmetnog Nacrta plana na Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, dostavljen resornom ministarstvu (Federalnom ministarstvu privrede, vodoprivrede i šumarstva radi provođenja daljnjih procedura s ciljem njegovog pravovremenog usvajanja od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Sistemi ranog upozorenja na poplave

U skladu s članom 91. stav 2. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine i odredbama Uredbe, Agencija je dužna uspostaviti sistem za praćenje i prognozu vanrednih hidroloških stanja. Sistem za praćenje i prognozu vanrednih hidroloških stanja je već uspostavljen i u redovnom je radu u okviru ISV-a. Svoju opravdanost i funkcionalnost pokazao je kao dio aktivnosti obavještavanja provedenih tokom poplava u maju 2014. godine, posebno za vodomjerne stanice definirane Federalnim operativnim planom odbrane od poplava (FOP). Agencija kontinuirano

proširuje sistem uspostavljanjem novih automatskih hidroloških stanica, s tim da se sve veći značaj poklanja praćenju podzemnih voda.

Aktivnosti na izradi prognoznih modela i sistema za rano upozoravanje od poplava odvijaju se paralelno u dva pravca.

Razvijeni su i uspostavljeni prognozni sistemi/modeli na nacionalnom nivou za podsliv Une sa Sanom, podsliv Vrbasa, kao i za podsliv Bosne. Ovaj sistem je uspostavljen i baziran na DHI MIKE platformi.

Prognozni model za podsliv Drine - u okviru projekta Svjetske banke - također je razvijen i u funkciji na platformi HEC-Ras RTS, ali korištenje ovog sistema je bazirano na drukčijem principu: to nije *on-line* model, nego se aktivira i koristi samo po potrebi.

Na Regionalnom nivou za cijeli sliv rijeke Save, uspostavljena je jedinstvena platforma Sava FFWS, kroz aktivnosti Savske komisije i Svjetske banke sa aktivnim učešćem nadležnih institucija iz zemalja članica Savske komisije. U ovu platformu uvezani su i uključeni svi raspoloživi prognozni modeli sistema ranog upozorenja od poplava; ona objedinjava nacionalne modele i omogućava razmjenu podataka. U planskom periodu Agencija ima obavezu, kao jedan od *beackup* (hosting) servera, osigurati sredstva za održavanje i nesmetan rad ove platforme na serverima smještenim u Agenciji.

A. 2. MONITORING VODA

U narednom trogodišnjem periodu bit će nastavljene redovne aktivnosti po pitanju monitoringa voda, i to:

- **hidrološki monitoring površinskih voda koji obuhvata**
 - održavanje sistema automatskog hidrološkog monitoringa voda (održavanje automatskih hidroloških i meteoroloških stanica) na vodnom području rijeke Save u Federaciji uz obnavljanje opreme na terenu za potrebe potpunog i pravilnog rada sistema automatskih hidroloških i meteoroloških stanica,
 - proširenje mreže automatskih stanica (hidroloških, padavinskih/meteoroloških) zbog potreba sistema prognoze vanrednih hidroloških stanja i drugih potreba upravljanja vodama,
 - redovna hidrometrijska mjerenja za potrebe Agencije (mjerenja za potrebe potvrđivanja Q-h krivih protoka) te hidrološka mjerenja u vanrednim situacijama – poplave, suše, incidentna zagađenja;
- **monitoring podzemnih voda koji uključuje**
 - održavanje automatskog monitoringa podzemnih voda (održavanje automatskih sondi/stanica),
 - redovno praćenje količine i kvaliteta podzemnih voda uspostavljenim piježometrima na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH,
 - nastavak razvoja monitoringa podzemnih voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji na preostalim grupama vodnih tijela podzemnih voda definiranim Planom upravljanja vodnim područjem.

A.3. INFORMACIONI SISTEM VODA (ISV)

U okviru informacionog sistema voda, u naredne tri godine bit će osigurani:

- održavanje, unapređenje i nadogradnja informacionog sistema voda (ISV) kroz održavanje postojećih softverskih paketa/licenci (ESRI ArcGIS) i WEB-aplikacija za unos i ažuriranje alfanumeričkih podataka s ciljem ispravnog funkcioniranja i korištenja Informacionog sistema voda, kao i WEB GIS-preglednika za prikaz prostornih podataka ISV-a;
- nastavak razvoja logičkog i fizičkog modela prostorne baze podataka ISV-a, u skladu s potrebama praćenja provođenja Strategije upravljanja vodama u Federaciji, Planom upravljanja vodama vodnog područja i Planom upravljanja rizicima od poplava;
- nadogradnju i proširenja postojećeg ISV-a treba izraditi na način da zadovolji sve zahtjeve Evropskih direktiva (WFD, Direktiva o urbanim otpadnim vodama...), s ciljem ispunjavanja obaveza BiH kod izvještavanja EU (WISE sistem) i međunarodnih organizacija (ICPDR i ISRBC);
- integracija razvijenih platformi za prognozu poplava (MIKE), platforme za hidrološki sistem (WISKI) u jedinstvenu platformu Informacionog sistema voda Agencije u obimu u kojem je to moguće napraviti;
- Unos podataka u Informacioni sistem voda kroz kontinuirani proces, rad i angažman te prikupljanje, sistematizacija i popunjavanje prostorne baze podataka iz svih oblasti rada Agencije (zaštita od voda, zaštita voda, korištenje voda, vodno dobro, monitoring voda, vodnih akata kao segmenta upravljanja vodama...) i
- nabavka, unapređenje i održavanje postojeće softverske i hardverske opreme za potrebe Informacionog sistema (serveri, *firewal* sistem, *backup* sistem, radne stanice, licence operativnih sistema, baza podataka...) s ciljem osiguranja potrebnih resursa za siguran, funkcionalan i pravilan rad ISV-a.

B. TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE

B.1. ZAŠTITNI VODNI OBJEKTI U VLASNIŠTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Na postojećim zaštitnim vodnim objektima u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine na području Posavskog i Tuzlanskog kantona, odnosno općina Odžak, Orašje, Domaljevac-Šamac i Gradačac, izvode se radovi odbrane od poplava. Faze aktivne odbrane od poplava uključuju:

- pripremne mjere i radove (redovno tekuće i investiciono održavanje zaštitnih vodnih objekata, upravljanje i kontrola stanja izgrađenih zaštitnih objekata i postrojenja,

saniranje oštećenih zaštitnih vodnih objekata, smještaj i održavanje odbrambene opreme i dr.);

- operativne odbrambene aktivnosti (upravljanje sistemom za odbranu od poplava s radom na neposrednom izvršenju odbrane od poplava);
- završne mjere i radove (sanacija oštećenih zaštitnih vodnih objekata, popunjavanje zaliha odbrambenom opremom i materijalom i dr.).

U prethodnom periodu, nakon katastrofalnih poplava maja 2014. godine, izvršena je rekonstrukcija svih dionica savskog odbrambenog nasipa na područjima Odžačke i Srednje Posavine. Sve aktivnosti su realizirane u skladu s "Programom sanacije posljedica poplava, erozija i bujica na vodnom području rijeke Save tokom 2014. godine" koji je usvojila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine 02. 06. 2015. godine i "Akcionim planom zaštite od poplava i upravljanja rijekama u Bosni i Hercegovini za period 2014-2017." koji je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine 21. 01. 2015. godine. Treba istaknuti da je prvi put nakon izgradnje savskih odbrambenih nasipa na kompletnom potezu u Federaciji BiH ostvaren jedinstven stepen zaštite od mjerodavnih stogodišnjih velikih voda rijeke Save. Zbog toga u planskom periodu koji obuhvata ovaj Okvirni plan nisu predviđena značajnija sredstva za investiciono održavanje zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije BiH.

Za period trajanja Okvirnog plana planirano je:

- nastavak aktivnosti na rekonstrukciji obodnog kanala Svilaj – Potočani,
- istražni radovi i analiza trenutnog stanja savskog nasipa uključujući ušća glavnih pritoka pod uticajem uspora s razmatranjem potrebe izrade bermi uz savske odbrambene nasipe s ciljem povećanja njihove stabilnosti i
- druge aktivnosti na zaštitnim vodnim objektima.

B.2. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI ODBRANE OD POPLAVA NA POVRŠINSKIM VODAMA I. KATEGORIJE

Svi vodotoci su prema ZOV-u podijeljeni na vodotoke I. i II. kategorije, pri čemu nadležnost nad vodotocima I. kategorije ima Agencija, a nadležnost nad vodotocima II. kategorije kantonalna ministarstva nadležna za vode. Prema članu 5. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, vodotoci I. kategorije su: Sava, Una, Unac, Sana, Vrbas, Pliva, Bosna, Krivaja, Usora, Spreča nizvodno od ušća Jale, Željeznica, Tinja, Drina, Sanica i Klokot. Osim nabrojanih vodotoka, u I. kategoriju spadaju i akumulacije: Hazna, Vidara, Jajce I, Jajce II i Župica.

U narednoj tabeli dati su osnovni podaci za vodotoke I. kategorije:

Red. broj	Vodotok	Dužina u FBiH (km)	Dužina obala u FBiH (km)	Površina sliva (km ²)
1.	Sava	100,58	100,58	504,07
2.	Una	122,18	244,36	8.142,87
3.	Unac	71,79	143,58	660,93
4.	Sana	56,64	113,28	4.113,82
5.	Sanica	20,25	40,50	252,03
6.	Klokot	4,45	8,90	93,56
7.	Vrbas	117,79	235,58	6.273,82
8.	Pliva	8,90	17,80	1.325,70
9.	Bosna	212,88	394,28	10.729,43
10.	Spreča (nizvodno od ušća Jale)	115,88	231,76	1.948,43
11.	Tinja	57,51	115,02	855,69
12.	Krivaja	70,78	141,56	1.494,51
13.	Usora	19,58	39,16	846,27
14.	Željeznica	21,67	43,34	478,36
15.	Drina	27,18	54,36	7.035,66
Ukupno:		1.014,36	1.924,06	44.755,15

Dužina vodotoka I. kategorije po kantonima:

KANTON	VODOTOCI	DUŽINA (km)	%
SARAJEVSKI	Bosna i Željeznica	57,41	5,50
TUZLANSKI	Spreča i Tinja	173,39	17,12
SREDNJOBOSANSKI	Vrbas i Pliva	126,68	12,51
ZENIČKO-DOBOJSKI	Bosna, Krivaja i Usora	255,81	25,26
UNSKO-SANSKI	Una, Sana, Sanica, Unac i Klokot	215,45	21,28
BOSANSKO-PODRINJSKI	Drina	27,18	2,68
LIVANJSKI	Unac	57,86	5,71
POSAVSKI	Sava	100,58	9,93
UKUPNO:		1.014,36	100,00

Izbor prioriternih projekata vršit će se na osnovu do sada urađene planske i druge dokumentacije:

- Strategije upravljanja vodama u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2010-2022,
- Federalne strategije zaštite okoliša (2022-2032) čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032),
- Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH 2022-2027. godina,
- Mape opasnosti i mapa rizika od poplava,
- Preliminarne procjene rizika od poplava u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- Trogodišnjeg plana rada Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za period 2023 -2025. godina,

- godišnjih planova rada Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (Sektor za vode),
- Glavnog preventivnog plana odbrane od poplava za područje Federacije Bosne i Hercegovine,
- Procjene sadašnjeg stanja odbrane od poplava u Federaciji Bosne i Hercegovine i izrade programa poboljšanja,
- Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029),
- Federalnog operativnog plana odbrane od poplava za područje Federacije Bosne i Hercegovine,
- odluka i zahtjeva Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva prema članu 156. tačka 14. Zakona o vodama,
- akata Vlade Federacije Bosne i Hercegovine te
- na osnovu hitnih situacija na terenu izazvanih štetnim djelovanjem voda.

Također, Agencija će prilikom izbora projekata imati u vidu i zahtjeve nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i općina/gradova.

U okviru navedene strateške dokumentacije, izvršeno je i rangiranje područja prema prioritetu zaštite od poplava, na ukupno 25 područja na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine. Rangiranje područja izvršeno je prema internoj stopi profitabilnosti dobijenoj na osnovu investicione vrijednosti projekata, godišnjih troškova i prosječne koristi od realiziranog projekta. Prema ovoj dokumentaciji, područja koja su prioritetna u pogledu realizacije projekata zaštite od voda su: Sava (od Šamca do Svilaja i od Domaljevca do Vučilovca), Bosna (Sarajevsko polje), Una (Bosanska Krupa i Bosanska Otoka, Bihać od Ripča do Pokoja i Kulen-Vakuf), Vrbas (Donji i Gornji Vakuf), Drina (Goražde), Usora (u Federaciji BiH), Tinja (Srebrenik), Sana (Sanski Most), Spreča (od Lukavca do Brijesnice), itd.

Za 2024. godinu planira se realizacija projekata za koje već postoji odgovarajuća tehnička dokumentacija, odnosno glavni projekti prema kojima se može pripremati i tenderska dokumentacija. Realizacija projekata započetih u 2023. godini odvijat će se u cijelom planskom periodu s obzirom na iznos potrebnih sredstava, a koje Agencija ne može osigurati tokom jedne finansijske godine.

Realizacija projekata u planskom periodu 2024-2026. odvijat će se prema prioritetima i raspoloživim sredstvima Agencije.

Prioritetni projekti za period 2024-2026. su :

- uređenje rijeke Bosne u općinama Ilidža, Novi Grad, Vogošća, Ilijaš, Visoko, Kakanj, Zenica, Žepče, Zavidovići, Maglaj, Doboj-Jug i Odžak,
- uređenje rijeke Spreče u općinama Doboj-Istok, Gračanica i Lukavac,
- uređenje rijeke Tinje u općini Srebrenik i Tuzla,
- uređenje rijeke Vrbas u općinama Gornji Vakuf, Bugojno, Donji Vakuf i Jajce,
- uređenje rijeke Željeznice u općinama Trnovo i Ilidža,
- uređenje rijeke Une u općinama Bihać i Bosanska Krupa,
- uređenje rijeke Sane u općinama Ključ i Sanski Most,
- uređenje rijeke Sanice u općini Ključ,
- uređenje rijeke Usore u općinama Doboj-jug, Tešanj i Usora,
- uređenje rijeke Drine u općinama Goražde i Foča u Federaciji Bosne i Hercegovine te

- čišćenje raznog otpada, stabilizacija korita bujičnih vodotoka i osiguranje profila protoka na svim vodotocima I. kategorije s ciljem prevencije od štetnog djelovanja voda.

Osim realizacije projekata, planirana je i izrada tehničkih rješenja i priprema tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za zaštitu od poplava za gradove i naselja izložena visokom riziku od poplava, odnosno idejnih i glavnih projekata za dionice za koje ne postoji projektna dokumentacija, kao i elaborata za hitne intervencije na vodotocima I. kategorije prema značaju za upravljanje vodama.

U okviru stavke B.2. realizirat će se priprema dokumentacije i radovi na drugim vodotocima I. kategorije, koji su prema godišnjem Planu i Finansijskom planu definirani kao prioriteti i prema raspoloživim finansijskim sredstvima.

B.3. STRUČNE USLUGE NA REALIZACIJI POSLOVA AGENCIJE

Stručne usluge na realizaciji poslova Agencije uključivat će i:

- **Pripremu programa radova, elaborata, stručnih mišljenja, podzakonskih akata i dr.**
U okviru ove stavke finansiraju se usluge izrade programa radova, elaborata, stručnih mišljenja, podzakonskih akata na vodotocima I. kategorije, hitnih intervencija ili osiguranja proticajnog profila, a sve u skladu sa Uredbom o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono tehničke dokumentacije (Službene novine Federacije BiH, broj 33/10), kao i za druge aspekte djelovanja Agencije (npr. elaborat određivanja granice vodnog dobra, elaborat monitoringa podzemnih voda, itd.);
- **Reviziju tehničke dokumentacije**
U okviru ove stavke finansiraju se usluge revizije investiciono-tehničke dokumentacije kao jedan od preduvjeta da bi se ista mogla koristiti za raspisivanje tendera za izvođenje radova po istoj, a sve u skladu sa Uredbom o vrsti sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono-tehničke dokumentacije (Službene novine Federacije BiH, broj 33/10);
- **Stručni nadzor nad realizacijom projekata koje finansira Agencija**
U okviru ove stavke finansira se vršenje usluga nadzora nad izvođenjem radova na vodotocima I. kategorije i drugim zahvatima u prostoru, koji se finansiraju sredstvima Agencije, a sve u skladu sa Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju (Službene novine Federacije BiH, broj 25a/22);
- **Stručni poslovi po nalogu inspekcije**
U okviru ove stavke finansirat će se, po ukazanoj potrebi, poslovi i aktivnosti Agencije, po nalogu inspeksijskih organa, a sve u skladu sa ZOV-om.

IZDAVANJE VODNIH AKATA

Na osnovu Statuta i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Agencija je početkom 2008. godine osnovala Sektor za izdavanje vodnih akata. Ovaj sektor trenutno ima sedam (7) zaposlenika u punom radnom vremenu i jednog zaposlenika s pola radnog vremena i djeluje punim kapacitetom. S ciljem efikasnijeg rada i ispunjenja zadataka, ovaj sektor jedan dio svojih predmeta šalje na postupanje područnim uredima i uz koordinaciju rukovodioca sektora rješavaju zahtjeve stranaka. Generalno, u kadrovskoj strukturi ovog sektora nedostaju inženjeri

hidrotehničkog usmjerenja i u tom smislu bi trebalo u ovom okvirnom planu obratiti posebnu pažnju. Poboljšanje rada Sektora vidi se u izmjenama i dopunama zakonskog okvira kojim se definira ova oblast, kao i u izradi smjernica i vodiča koji bi voditeljima postupaka olakšali način vođenja upravnog postupka, utvrđivanje činjenica bitnih za odlučivanje i osigurao ujednačen i pravedan pristup rješavanju zahtjeva stranaka u vezi s korištenjem vode.

Za naredni planski period očekuje se ujednačen broj zahtjeva za izdavanje vodnih akata. U strukturi zahtjeva za izdavanje vodnih akata mogu se izdvojiti aktivnosti koje realizira Agencija u smislu fizičkih zahvata na obalama i koritima vodotoka I. kategorije (obaloutvrde, održavanje proticajnog profila, stabilizacija erodabilnih obala i sl.) i zahtjevi pravnih i fizičkih lica koji spadaju dominantno u grupu akata koji se odnose na ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i specifične uticaje na režim voda. Na godišnjem nivou, u narednom periodu očekuje se 650-700 zahtjeva koje treba obraditi. Sektor za vodna akta i u narednom periodu, kao i u prethodnom, oslanjat će se na rad i ostalih zaposlenika Agencije, kao i na upotrebu vanjskih usluga za složenije predmete.

JAVNOST RADA I PODIZANJE JAVNE SVIJESTI O VODI

U narednom planskom periodu, Agencija će nastaviti započete programe iz ove oblasti, ali i kreirati nove programe u skladu s potrebama implementiranja ZOV-a. Planirane aktivnosti za naredni period su:

- kontinuirano izdavanje časopisa „Voda i mi“;
- organiziranje ili učešće u organizaciji obilježavanja 22. marta – Svjetskog dana voda,
- pripremanje emisija na radiju i televiziji na temu vode, a s ciljem podizanja svijesti o značaju vode;
- promoviranje rada i aktivnosti Agencije na web-portalima u Bosni i Hercegovini;
- kontinuirano održavanje i razvoj sadržaja web-stranice Agencije i FB-stranice Agencije;
- organizacija seminara i drugih raznih stručnih sastanaka i skupova za potrebe Agencije i Federalnog ministarstva (prezentiranje projekata, strateških dokumenata, planova upravljanja, primjene zakona i podzakonskih akata i dr.);
- učešće u izradi plana upravljanja vodama i plana upravljanja poplavnim rizikom, a u dijelu koji se odnosi na uključivanje javnosti (organiziranje javnih prezentacija i rasprava, saradnja sa svim zainteresiranim stranama, priprema raznih štampanih materijala i dr.) i
- saradnja sa svim drugim sredstvima javnog informiranja po pitanju upravljanja vodama u Federaciji BiH te
- davanje podrške i učestvovanje u projektima, programima, stručnim skupovima ili aktivnostima u oblasti voda koji na bilo koji način promoviraju značaj očuvanja vodnih resursa u Federaciji BiH.

LABORATORIJA ZA VODE

Provođenje monitoringa površinskih i podzemnih voda na vodnom području rijeke Save, Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo obavlja putem svoje Laboratorije u skladu sa članom 156. Zakona o vodama Federacije BiH, Odluci o karakterizaciji površinskih i podzemnih voda, referentnim uvjetima i parametrima za ocjenu stanja voda i monitoringu voda (Službene novine Federacije BiH, broj 1/14), Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u

Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027) te preporukama Okvirne direktive o vodama Evropske unije (2000/60/EC) (EU ODV), a sve s ciljem provođenja Federalne strategije zaštite okoliša 2022-2032, čiji je sastavni dio Strategija upravljanja vodama u FBiH 2022-2032.

U periodu 2024 -2026, Laboratorija za vode će nastaviti sa sljedećim aktivnostima:

- izrada Plana i programa monitoringa površinskih i podzemnih voda - Praćenje kvaliteta površinskih voda (nadzorni, operativni i istraživački), fizičko-hemijskih, hemijskih i bioloških parametara kako bi se utvrdilo stanje voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;
- praćenje kvaliteta podzemnih voda, fizičko-hemijskih i hemijskih parametara kako bi se utvrdilo stanje podzemnih voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;
- učešće u aktivnostima vezano za akcidentna zagađenja u skladu s Operativnim planom mjera Agencije u slučaju vanrednih i incidentnih zagađenja;
- učešće u aktivnostima vezano za akcidentna zagađenja u skladu s Federalnim operativnim planom za incidentna zagađenja III. stepena ugroženosti;
- kontrolna ispitivanja tereta zagađenja tehnoloških otpadnih voda pojedinih zagađivača direktnim mjerenjem izraženim preko ekvivalentnog broja stanovnika (EBS-a);
- izrada pojedinačnih i godišnjih izvještaja o izvršenim ispitivanjima voda te davanje tumačenja i mišljenja o obavljenim ispitivanjima;
- prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka o ispitivanju voda i unos podataka u informacioni sistem voda (ISV);
- učešće u aktivnostima radnih timova koje je formirao direktor;
- učešće u usvajanju prijedloga pravilnika i drugih akata od značaja za upravljanje vodama te ostalih normativnih akata i kriterija;
- razvijanje, osiguranje i primjena sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima BAS EN ISO/IEC 17025:2018 standarda i
- ažuriranje dokumentacije sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima BAS EN ISO/IEC 17025:2018 standarda.

Sektor laboratorije za vode Agencije za vodno područje rijeke Save Sarajevo u potpunosti je preuzeo sve obaveze monitoringa površinskih voda (od uzorkovanja do analize svih fizičko-hemijskih, hemijskih i bioloških parametara kvaliteta, osim riba), monitoring podzemnih voda te ne planira ugovoriti ove poslove s vanjskim savjetnicima.

Laboratorija Agencije ovlaštena je za izvođenje kontrolnih ispitivanja tereta zagađenja otpadnih voda pojedinih zagađivača direktnim mjerenjem. Za naredni planski period očekuje se nastavak ove aktivnosti, a broj kontrolnih mjerenja bit će usklađen s planiranim ostalim aktivnostima i kadrovskom situacijom.

Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo - Sektor Laboratorija za vode kao akreditirana laboratorija aktivno će raditi na procesima razvoja sistema upravljanja koji se odnosi na kvalitet, administrativne i tehničke aktivnosti u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025:2018 kako bi dokazala svoju kompetentnost. U ovom periodu planira se održavanje akreditiranih metoda od Instituta za akreditiranje BiH (BATA) i proširivanje obima akreditacije (sve vode). Za ovu aktivnost nije planirano sklapanje ugovora s vanjskim savjetnikom, ali se moraju planirati sredstva za troškove nadzornog ocjenjivanja Instituta za akreditiranje Bosne i

Hercegovine te troškovi proširenja obima akreditacije i troškovi održavanja sistema akreditacije Bosne i Hercegovine.

OBAVEZE PO MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA I UGOVORIMA

Konvencija o saradnji na zaštiti i održivoj upotrebi rijeke Dunav (Konvencija o zaštiti rijeke Dunav)

Konvencija o zaštiti rijeke Dunav ratificirana je u decembru 2004. godine, a objavljena u Službenim novinama BiH, broj 01/05 od 25. januara 2005. godine.

Za implementaciju odredbi Konvencije osnovana je Međunarodna komisija (ICPDR) sa Sekretarijatom čije je sjedište u Beču. Zaposlenici Agencije imenovani u radnim grupama i podgrupama ICPDR-a (ukupno 9), ovisno od aktivnosti u okviru svoje radne grupe, kontinuirano izvršavaju zadatke prema dogovorenom programu rada.

U narednom periodu, u okviru rada svih radnih grupa ICPDR-a, nastavit će se aktivnosti na izradi četvrtog Plana upravljanja slivom Dunava (2028-2033) i trećeg Plana upravljanja poplavnim rizikom u slivu Dunava.

Okvirni sporazum o slivu rijeke Save

Okvirni sporazum o slivu rijeke Save potpisan je u decembru 2002. godine, sa objavom u Službenim novinama Bosne i Hercegovine, broj 8/2003 od 30. juna 2003. godine.

Sekretarijat Savske komisije (ISRBC) ima sjedište u Zagrebu. Rad u ISRBC-u organiziran je po radnim grupama. Za sada su ukupno četiri (4) člana ovih radnih grupa iz Agencije. Oni obavljaju zadatke po dogovoru u okviru svojih radnih grupa.

U narednom periodu aktivnosti će se odvijati uglavnom na izradi trećeg plana upravljanja slivom Save i drugog plana upravljanja rizikom od poplava za sliv rijeke Save.

Bilateralni sporazum s Republikom Hrvatskom

Bilateralni odnosi sa susjednom Republikom Hrvatskom na području upravljanja vodama utvrđeni su posebnim dokumentom o regulaciji odnosa u području voda između država, od zajedničkog interesa (Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine o upravljanju vodama – Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, posebno izdanje – međunarodni sporazumi, broj 6, od 25. 12. 2006. godine), a na osnovu Konvencije o zaštiti i upotrebi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera – Helsinška konvencija.

U okviru Komisije za vodoprivrednu saradnju između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine djeluju dvije potkomisije i to: 1. Potkomisija za sliv Crnog mora i 2. Potkomisija za sliv Jadranskog mora.

Dvoje zaposlenika Agencije aktivno učestvuju u radu Pododbora za sliv Crnog mora.

5. IMPLEMENTACIJA PROJEKATA IZ DRUGIH IZVORA FINANSIRANJA

Agencija učestvuje u provedbi i ostalih projekata koji se finansiraju iz međunarodnih i domaćih fondova. U slučajevima kada je potrebno predvidjeti lokalno učešće, predviđene su posebne stavke plana. Ako za provedbu projekta nije predviđeno lokalno učešće, zaposlenici Agencije učestvuju u realizaciji projekta kao dijelu svojih redovnih obaveza, a za te projekte nisu osigurana posebna sredstva.

Projekti u kojima učestvuju zaposlenici Agencije su: IPA II za period 2018 - 2020; IPA III za period 2021-2027; uspostavljanje dugoročne saradnje s Kraljevinom Holandijom za pitanja upravljanja vodama; Razvoj master kurikulumu za upravljanje rizicima od prirodnih katastrofa u zemljama Zapadnog Balkana (NatRisk)-ERASMUS i EU program; Dunavski transnacionalni program (za period 2021-2027); Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u BiH.

Sredstva Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine

Agencija učestvuje stručno i finansijski u provedbi projekata koji se finansiraju iz sredstava budžeta Federacije BiH, prema zahtjevima, odlukama i aktima Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva i prema zahtjevima, odlukama i aktima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Obaveze koje proizlaze iz aktivnosti EU integracija

Zaposlenici Agencije će u narednom periodu, kao što su to činili i do sada, učestvovati u aktivnostima podrške usvajanju strateških dokumenata, politika i planova u oblasti voda na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine koji proizlaze iz aktivnosti EU integracija. Ove aktivnosti su:

- učešće u izradi strateških dokumenata iz oblasti okoliša i voda za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju Bosne i Hercegovine;
- učešće u pripremi odgovora na upitnik EU u procesu dobijanja statusa kandidata;
- učešće u izvještavanju Pododbora za životnu sredinu, Odbora za monitoring IPA i provođenje SSP-a u prosecu dobijanja statusa kandidata;
- poboljšanje zakonodavstva u skladu sa zahtjevima transpozicije EU direktiva u oblasti životne sredine i voda te
- jačanje kapaciteta sektora voda u svrhu EU integracija i podrške pripremi i provođenju projekata.

IPA II za period 2014-2020.

Sektorski planski dokumenti su višegodišnji radni planski dokumenti koji su uvjet i osnova za programiranje pomoći u određenoj oblasti i za dobijanje IPA II sredstava. Ovi dokumenti uključuju opis i procjenu sektora u pogledu primjene sektorskog pristupa

Relevantne institucije u Bosni i Hercegovini su 2017. godine usvojile Strategiju za usklađivanje propisa s pravnom stečevinom EU u oblasti zaštite okoliša/životne sredine Bosne i Hercegovine (EAS-BIH), čime su se stekle mogućnosti za aplikaciju Bosne i Hercegovine za sredstva IPA.

Dvostruki prioriteti sektora okoliša i klimatskih promjena za IPA 2018-2020. su: transpozicija i usklađivanje pravne stečevine EU u području okoliša i klimatskih promjena, uključujući usklađivanje s tzv. teškim EU direktivama, prvenstveno u oblasti upravljanja otpadnim vodama te ulaganja u podršku ciljevima politike, posebno ulaganja u upravljanje otpadnim vodama (s ciljem osiguravanja usklađenosti s direktivama EU koje su finansijski veoma zahtjevne).

Zaposlenici Agencije intenzivno su uključeni u sve aktivnosti (izrada liste prioriternih projekata, učešće u radu sektorske radne grupe i dr.) u okviru IPA 2018-2020. Prioriteti su usklađeni sa Indikativnim strateškim dokumentom za Bosnu i Hercegovinu (2014-2020) te sektorskim strateškim dokumentima.

Kroz ovaj program u toku 2024. godine izradit će se dokument Master plan aglomeracija za BiH, a sve s ciljem provedbe Direktive o urbanim otpadnim vodama EU, kao i Metodologija za pripremu planova upravljanja, a u svrhu provođenja Okvirne direktive o vodama EU.

IPA III za period 2021-2027.

Zaposlenici Agencije intenzivno su uključeni u sve aktivnosti programiranja u okviru IPA III 2021-2027 (izrada Sektorskih radnih dokumenata kao i akcionih dokumenata).

Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u BiH

Cilj projekta Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u BiH je smanjenje rizika od poplava u Bosni i Hercegovini izgradnjom hidrotehničkih objekata, obalnih utvrđenja, nasipa, širenjem hidrometeorološke mreže (nadzemne i podzemne), širenjem Sistema za predviđanje i rano upozoravanje na poplave te institucionalno jačanje kapaciteta agencija/javnih ustanova koje upravljaju vodama u BiH u okviru serija treninga, radionica, itd... Ukupna vrijednost projekta iznosi 72 miliona USD, dok je vrijednost grant-sredstava 14,4 miliona USD, od čega grant za radove iznosi 6 miliona USD. Radovi će biti provedeni kroz pet (5) potprojekata u Federaciji BiH i tri (3) projekta u Republici srpskoj. Prvo će biti implementiran zajednički projekt Federacije BiH i Republike srpske „Uređenje korita rijeke Spreče u Gračanici“ u vrijednosti 1,8 miliona USD.

Trajanje projekta je 6 godina od dana odobrenja GFC-a. GFC daje grant sredstva, dok je ostatak sredstava kontribucija BiH (UNDP, ministarstva, agencije/javne ustanove, privatni sektor...). Realizator projekta je UNDP. Agencija podržava projekt paralelnim finansiranjem građevinskih radova (dio radi Agencija, a dio UNDP) te obaveznim održavanjem mjerne opreme koja se donira Agenciji, zatim prisustvom predstavnika Agencije radnim grupama s ciljem jačanja kapaciteta, te osiguravanjem potrebnih podataka prilikom izrade svih ostalih projektnih aktivnosti.

Projekti komunalne infrastrukture u BiH

Zaposlenici Agencije bit će uključeni u projekte koji se bave pitanjem komunalne infrastrukture u Bosni i Hercegovini. Učešće i informiranost Agencije o rezultatima i ciljevima ovih projekata neophodno je zbog pripreme i provedbe Plana upravljanja vodama kao adekvatnog razvoja centralnog informacionog sistema voda u dijelu koji se odnosi na vodosnabdijevanje i odvodnju.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Anto Mikić, dipl. inž. poljop.

